

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

gemeente Tynaarlo

Onderwerp: GAE: informatie naar aanleiding van de vergadering op 22 juni 2021

Geachte raadsleden,

Tijdens de raadsvergadering op 22 juni is ons voorstel rond de bijdrage aan Groningen Airport Eelde (GAE) besproken. Wethouder Wiersema heeft beloofd u aanvullende informatie te sturen, zodat u tijdens de volgende vergadering een besluit kunt nemen over ons voorstel.

Onze brief van 11 juni en die van de Provincie Drenthe over de AvA

Er is onduidelijkheid ontstaan over de informatie rond de lening die FB Oranjewoud wil verstrekken aan GAE. Zoals u in onze brief van 11 juni jl. heeft kunnen lezen hebben wij hierover gesproken in de aandeelhoudersvergadering (AvA) van 7 juni. Het gaat om een aanbod een rekening-courant tot een bedrag van 1 miljoen euro beschikbaar te stellen. Dat is een aanbod tussen FB Oranjewoud en GAE.

Gebruikelijk is dat we als aandeelhouders onze communicatie over een AvA met elkaar delen en onderling afstemmen. Dat is nu, voorafgaand aan de AvA (op basis van de agenda) ook wel gebeurd, maar omdat er op dat moment nog geen definitieve duidelijkheid was over de voorwaarden van de lening van FB Oranjewoud, was de alinea waarin de Provincie Drenthe het aanbod van FB Oranjewoud toelicht nog niet opgenomen in de brief. Na de AvA hebben wij de aangepaste brief van de provincie wel ontvangen, maar hebben we tot onze spijt over het hoofd gezien welke informatie zij hadden toegevoegd over de rekening-courant die FB Oranjewoud aanbiedt. Omdat in Provinciale Staten bij de bespreking van het financieringsplan al de vraag was gesteld om over de voorwaarden van de lening geïnformeerd te worden, heeft de provincie dat in deze brief opgenomen. Hadden wij dit gezien, dan hadden wij uw raad hier uiteraard ook in meegenomen. Ook als dit na 11 juni was geweest. Wij waren ten onrechte in de veronderstelling dat de informatie nog niet kon worden gedeeld.

Wat houdt het aanbod in?

Het gaat om een faciliteit die GAE kan gebruiken wanneer dit nodig is als de extra bedragen die wij nu naar voren willen trekken toch niet voldoende blijken te zijn om de periode 2021 tot 2023 te overbruggen. De looptijd is 24 maanden, het rentepercentage is het drie maands Euribortarief + 2,75% per jaar. Voor een lening is een zekerheid nodig. De zekerheid die wordt gesteld is beperkt tot de verpanding van de huurstromen en debiteuren. Daarbij gaat het om inkomsten uit bijvoorbeeld huur, erfpacht, landingsrechten en parkeren en niet om de subsidie van de publieke aandeelhouders. Uiteraard zal de verpanding nooit hoger zijn dan de schuld aan rente en aflossing.

Wij hebben het aanbod als bijlage bij deze brief gevoegd.

Uw vragen over de voorgestelde bijdragen

Wij willen alleen Nedabkosten (Niet-Economische Diensten van Algemeen Belang) vergoeden. Daarmee voorkomen we dat sprake is van staatssteun. Nedabkosten zijn kosten die in het algemeen in verband

Postadres	Bezoekadres	Website	Bankrelaties
Postbus 5, 9480 AA Vries	Korneljeplein 1, Vries	www.tynaarlo.nl	IBAN: NL02BNGH0285079050
			IBAN: NL05BNGH0285079093 (belastingen en leges)
Telefoonnummer	Faxnummer	E-mail	BIC
[0592] 26 66 62	[085] 20 84 923	info@tynaarlo.nl	BIC: BNGHNL2G

staan met uitgaven om een veilig gebruik van de luchthaven te garanderen. Ons voorstel betreft het nabetalen van Nedabkosten over eerdere jaren en het naar voren halen van bijdragen uit de reservering voor Nedabkosten voor de komende jaren (de totale reservering was 30 miljoen euro). Daarnaast gaat het om de bijdrage aan de brandweerkazerne en de terminal (in totaal is hiervoor 6 miljoen euro beschikbaar). Het gaat dus nadrukkelijk niet, zoals tijdens de raadsvergadering werd gevraagd, om een bijdrage uit de reservering voor het routefonds. Het voorstel is erop gericht

- de eerder beschikbaar gestelde subsidie voor Nedab-kosten over 2017 tot en met 2021 aan te vullen tot onze bijdrage in de werkelijk gemaakte kosten;
- een aanvullende bijdrage voor de bouw van de brandweerkazerne uit het bedrag dat beschikbaar was voor de bouw van de kazerne en de terminal;
- het alvast beschikbaar stellen van de bijdrage van 120.000 euro voor de Nedabkosten in 2023.

Voor ons was het logisch dat de bijdrage over 2022 volgens het huidige betaallitme in 2022 betaalbaar wordt gesteld. Daarom hebben we dit niet expliciet vermeld in het raadsvoorstel. We vinden het vervelend dat dit tot onduidelijkheid heeft geleid.

GAE heeft ons een extra bijdrage gevraagd van 3 miljoen. Met de aanvullende bijdrage over de voorgaande jaren en 1 miljoen euro middels een rekening-courant samen, komen we op rond 2,7 miljoen euro uit. Uiteraard hopen wij dat GAE met onze bijdragen de rekening-courant niet nodig heeft, maar wij vinden het positief dat FB Oranjewoud op deze manier toch helpt om de komende periode te overbruggen

Amendement: lening of subsidie

Tijdens de raadsvergadering is de mogelijkheid besproken om een lening te verstrekken en daarbij een zekerheid te stellen in plaats van een subsidie te verstrekken. Wij zijn van mening dat het niet bij de rol van een publieke overheidsaandeelhouder past om die zekerheden te vragen. Dat de particuliere aandeelhouder FB Oranjewoud dat wel doet, is verklaarbaar. Wij hebben een mogelijkheid om te sturen door middel van de Nedabsubsidie. FB Oranjewoud heeft deze mogelijkheid niet. Het is dus voor die partij heel lastig om geld terug te krijgen als de publieke aandeelhouders besluiten om te stoppen met het vergoeden van Nedabkosten.

Maar ook het doel van de bijdrage is daarbij belangrijk: de overheden dragen, door in te stemmen met het voorstel, bij aan de kosten voor brandweer en veiligheid. Het gaat immers om € 500.000 voor de brandweer en een bijdrage voor noodzakelijke investeringen in veiligheid. Het is in het belang van de betrokken overheden in het algemeen en onze gemeente in het bijzonder dat er geen ongelukken gebeuren op de luchthaven. In dat plaatje past niet dat wij zekerheden vragen om de hiervoor noodzakelijke investeringen te doen.

Wij vinden het daarnaast belangrijk dat wij als overheidsaandeelhouders zo veel mogelijk op dezelfde lijn zitten wanneer het gaat om subsidiëren of het verstrekken van leningen. Ons voorstel is in lijn met de voorstellen die voorliggen in de Provincies Drenthe en Groningen en het besluit dat de gemeente Assen heeft genomen. Een lijn die afwijkt van de lijn van de overige overheidsaandeelhouders gaat niet helpen in een eensgezinde afloop van deze discussie. De overbrugging kan op de helling komen te staan als Tynaarlo, in afwijking van de gemeente Assen en de provincies Drenthe en Groningen, besluit tot een lening.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders

O. de Jager RC MAC
gemeentesecretaris a.i.

drs. M.J.F.J. Thijsen
burgemeester

Deze brief is digitaal geparafeerd en daarom niet ondertekend.

Groningen Airport Eelde
T.a.v. mw. M. de Groot
Postbus 50
9765 TK EELDE

Lindelaan 1
8453 JD Oranjewoud
(0513) 63 36 99
info@fboranjewoud.nl
www.fboranjewoud.nl

IBAN NL87ABNA0510813895
KVK 55637299
BTW NL851796722B01

Oranjewoud, 28 mei 2021

Betreft: indicatief financieringsvoorstel

Geachte mevrouw De Groot, beste Meiltje,

In aansluiting op het gesprek van 27 mei jl. onderstaand de hoofdlijnen van ons financieringsvoorstel, ter grootte van 1 miljoen euro.

Zoals besproken kunnen jullie deze in de komende 2 jaar opnemen wanneer dat noodzakelijk is. Zoals we bespraken zal dat waarschijnlijk in het komende jaar nog niet aan de orde zijn vanwege de huidige liquiditeitspositie.

Pas wanneer jullie gaan opnemen gaat ook de rente lopen, uiteraard brengen we geen bereidstelling provisie in rekening gezien onze aandeelhouderspositie.

<i>Hoofdsom</i>	1.000.000,-
<i>Vorm</i>	R/C
<i>Trekkingsverzoeken</i>	Getekend RvC besluit, door directie voorzien van 24 mnd liquiditeitsplanning. Trekking in tranches van tenminste 200k.
<i>Looptijd</i>	24 mnd vanaf 1-7-2021
<i>Financieringsdoel</i>	Voorfinanciering overheidssubsidies
<i>Zekerheden</i>	(Op 1 ^e verzoek) verpanding huurstromen, debiteuren en overige vorderingen
<i>Rente</i>	3mnd EURIBOR + 275bp
<i>Bereidstellingsprovisie</i>	Geen

<i>Overige voorwaarden (naast gebruikelijke voorwaarden voor dit type financieringen)</i>	POS/NEG verklaring (geen zekerheden aan 3den, anders eerst FBO in zekerheidspositie)
	Tussentijds opzegbaar wanneer liquiditeitsplanning 24 mnd niet positief is
	Bij default notariële vastlegging verpanding zekerheden
	Change of ownership
	Afgeloste delen kunnen niet opnieuw worden opgenomen

Graag vernemen we voor de einddatum van dit aanbod jullie voorkeur en principe akkoord. Vervolgens zullen we documentatie op laten maken om de financiering te formaliseren. Dit aanbod loopt tot 1 september 2021.

Met vriendelijke groet,

Kees Akkerman

Namens FB Oranjewoud Holding B.V.

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

gemeente Tynaarlo

Onderwerp: Groningen Airport Eelde (GAE): financiële informatie en terugkoppeling aandeelhoudersvergadering (AvA) 7 juni 2021

Geachte raadsleden,

Wij hebben toegezegd u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rond de luchthaven in Eelde in relatie tot onze rol als aandeelhouder. In lijn met deze afspraak sturen wij u de 4e Kwartaalrapportage 2020, het Jaarverslag 2020 en de 1e Kwartaalrapportage 2021 Groningen Airport Eelde. Daarnaast sturen wij u het Jaarverslag van A&RDF 2020 (routefonds). Verder informeren wij u over actuele ontwikkelingen en over de besluiten die in de AvA van 7 juni zijn genomen.

Toekomstvisie GAE

Op 22 september 2020 bent u in een gezamenlijke informatiebijeenkomst op de luchthaven geïnformeerd over de toekomststrategie van de directie van GAE aan de hand van het document 'Visie, strategie en toekomst Groningen Airport Eelde'. Dit document heeft u diezelfde avond digitaal ontvangen. In dit document wordt nadrukkelijk gesproken over de noodzaak van een structurele Rijksbijdrage voor beheer en instandhouding.

Per 1 januari 2021 is Meiltje de Groot benoemd als de nieuwe directeur van GAE. Zij is tevens voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Luchthavens (NVL) en oprichter en lid van de Raad van Advies van de Stichting Duurzaam Vliegen. Als nieuwe directeur is zij voortvarend aan de slag gegaan en heeft op basis van onder andere het document 'Visie, strategie en toekomst Groningen Airport Eelde' en de Luchtvaartnota 2020-2050 (vastgesteld door het kabinet, maar controversieel verklaard voor behandeling door de Tweede Kamer) verdere invulling gegeven aan de duurzame toekomstvisie van de luchthaven. Deze toekomstvisie van GAE is als bijlage bij deze brief gevoegd. Zij heeft deze nader toegelicht tijdens de presentatie aan uw raad op 28 april a.s.

Belangrijke elementen uit deze toekomstvisie zijn:

- Vooroplopen in duurzame en innovatieve luchtvaart;
- Lijndiensten die belangrijk zijn om de omgeving aantrekkelijk maken en houden voor bedrijven;
- unieke bestemmingen voor de regio;
- Verbreden van de maatschappelijke rol en dienstverlening;
- Meer bedrijvigheid en verbreding van inkomsten door het benutten van commerciële kansen;
- Zekerstellen van de langere termijn (continuïteit) door borgen van financiering.

Bestuurlijk overleg met minister en Schiphol Group

Een bijdrage van de Rijksoverheid aan GAE komt er niet vanzelfsprekend. De lobby hiervoor is inmiddels in gang gezet. Op 4 maart jl. was er een bestuurlijk overleg met de demissionaire minister van I&W en met de heer Benschop van de Schiphol Group. In dit overleg heeft de minister gemeld dat in de

Postadres

Postbus 5, 9480 AA Vries

Bezoekadres

Kornoeljeplein 1, Vries

Website

www.tynaarlo.nl

Bankrelaties

IBAN: NL02BNGH0285079050

IBAN: NL05BNGH0285079093 (belastingen en leges)

Telefoonnummer

[0592] 26 66 62

Faxnummer

[085] 20 84 923

E-mail

info@tynaarlo.nl

BIC: BNGHNL2G

Luchtvaartnota 2020-2050 regionale luchthavens (van nationale betekenis) een belangrijke rol hebben in het luchthavensysteem in Nederland en dat er een gelijk speelveld dient te zijn voor alle regionale luchthavens, dus ook voor de luchthavens in Eelde en bij Maastricht (GAE en MAA). De door aandeelhouders, maar ook door de NVL bepleitte één-systeembenadering is overgenomen in deze nota.

Het feit dat de minister demissionair is, betekent dat zij geen mandaat heeft om toezeggingen te doen over een Rijksbijdrage voor beheer en instandhouding, waar GAE om vraagt. Haar suggestie is om hiervoor -middels lobby bij de formatie van een nieuw kabinet- de nodige 'haakjes' in het nieuwe regeerakkoord te krijgen. De heer Benschop gaf aan dat regionale luchthavens een belangrijke rol hebben als het gaat om de innovatie en verduurzaming van de luchtvaart. En GAE in het bijzonder als het gaat om de toepassing van waterstof.

Investeringsbegroting 2021-2023 en liquiditeit

In het licht van de huidige onzekerheid over een bijdrage van de rijksoverheid is de investeringsbegroting 2021-2023 tot stand gekomen. In de definitieve versie zijn alleen de wettelijk vereiste en verplichte investeringen opgenomen en de investeringen die noodzakelijk zijn voor de continuïteit van de bedrijfsvoering van de luchthaven op de korte termijn. Zo blijkt uit een recent rapport van de ArboUnie dat in de huidige brandweerkazerne niet langer veilig gewerkt kan worden en dat daarom de nieuwbouw van de brandweerkazerne niet langer uitgesteld kan worden. In 2021/2022 is hiervoor een bedrag van 1,6 miljoen euro nodig.

De huidige en geprognosticeerde liquiditeitspositie van GAE laat zien dat GAE deze noodzakelijke investeringen niet kan doen zonder een extra bijdrage van de aandeelhouders.

In 2017 hebben de aandeelhouders een bedrag van 46 miljoen euro beschikbaar gesteld aan GAE. Deze bijdrage was bedoeld voor een periode van tien jaar. Het bedrag was gebaseerd op een raming van verschillende kosten. Voor de brandweerkazerne is € 2.550.000,- geraamd. Toen de vergunning was verleend, bleek de geplande nieuwbouw echter onaanvaardbaar veel duurder. Schaarste aan capaciteit bij aannemers en installateurs en vertraging in de besluitvorming door de aandeelhouders en een daardoor gewijzigd prijspeil zijn de belangrijkste oorzaken. GAE heeft toen gekeken naar alternatieven. Voor de goedkoopste variant voor nieuwbouw van de brandweerkazerne, namelijk het ombouwen van een bestaande hangar tot brandweerkazerne en het plaatsen van een overkapping op de airside, is volgens een uitvraag in 2019 € 3.050.000,- nodig. Inmiddels zijn de hiervoor benodigde vergunningen verleend. GAE vraagt op basis van het huidige plan voor nieuwbouw van de brandweerkazerne om een extra Nedab-subsidie van € 500.000,-. Daarnaast verwacht GAE een verlies in de periode 2021 en 2022, onder meer als gevolg van het coronavirus, en verzoekt zij haar aandeelhouders om een overbruggingsfinanciering.

Tijdens de AvA hebben de aandeelhouders besloten dat zij positief staan tegenover dit verzoek. Zij willen zowel de extra bijdrage aan de brandweerkazerne als de overbruggingsfinanciering realiseren binnen de kaders van de eerder beschikbaar gestelde 46 miljoen euro. Dit betekent dat er dit jaar en volgend jaar meer geld dan gepland beschikbaar wordt gesteld aan GAE. Uw raad en Provinciale Staten van Drenthe en Groningen moeten hierover nog een besluit nemen. Wij hebben u hiervoor een voorstel gedaan op 25 mei jl.

Besteding van 'de € 46 miljoen'

Wij kunnen ons voorstellen dat u graag meer inzicht heeft in de besteding van 'de 46 miljoen euro'. Daarom vindt u hierna twee overzichten. Het eerste overzicht betreft de bestedingen/verleningen tot nu toe, het tweede overzicht is inclusief de financiële consequenties van het aandeelhoudersbesluit. Voor alle duidelijkheid: ons gemeentelijk aandeel in alle genoemde bedragen is 4%, met uitzondering van de subsidie in 2018 verleend aan het Routefonds GRQ: de Regio Groningen-Assen heeft ook een forse bijdrage verleend, waardoor ons aandeel kleiner is. Uw raad heeft in totaal € 1,84 miljoen beschikbaar gesteld in 2017.

Overzicht tot nu toe

Jaar	NEDAB	Routefonds	Capaciteits-investeringen	Totaal
2017	2.500.000	1.606.035		4.106.035
2018	3.000.000	5.450.000 *	2.550.000	11.000.000
2019	3.000.000			3.000.000
2020	2.585.509 *			2.585.509
2021	2.837.000 *			2.837.000
	13.922.509	7.056.035	2.550.000	23.528.544

* : betreft verwachte benutting

Overzicht inclusief financiële consequenties aandeelhoudersbesluit

Jaar	NEDAB	Routefonds	Capaciteits-investeringen	Totaal
2017	2.500.000	1.606.035	-	4.106.035
2018	3.000.000	5.450.000 *	2.550.000	11.000.000
2019	3.000.000	-	-	3.000.000
2020	2.585.509 *	-	-	2.585.509
2021	2.837.000 *	-	-	2.837.000
2021 add.	1.174.118		500.000	1.674.118
2022	6.000.000 **			6.000.000
	21.096.627	7.056.035	3.050.000	31.202.662

** : inclusief reguliere subsidie NEDAB 2022 van € 3.000.000 en de naar voren gehaalde subsidie NEDAB 2023

Jaarrekening 2020

De jaarrekening 2020 is nog niet vastgesteld: de accountant heeft nog geen verklaring afgegeven. Er vindt nog afstemming plaats met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de interpretatie van de vaststelling van NOW-steun inzake de coronacrisis. Onduidelijk is of de door ons betaalde Nedab-subsidie aan uitbetaling van een deel van de NOW-steun, € 409.316, in de weg staat. De uitkomst van deze afstemming is van invloed op het resultaat over 2020. Als GAE geen recht heeft op de volledige NOW-steun, wordt het financieel resultaat uit de bijgevoegde jaarrekening met dat bedrag verlaagd en wordt het verlies groter. Gezien het aanzienlijke bedrag heeft de RvC met instemming van de accountant besloten de jaarrekening later formeel te laten vaststellen. Het mogelijke uitstel duurt maximaal 5 maanden, in overeenstemming met de maximale wettelijke termijn voor uitstel en deponering en de termijn waarop de aanvraag tot vaststelling van "NOW-regeling 1" uiterlijk dient te worden ingediend (31 oktober 2021). De accountant heeft aangegeven dat er verder geen zaken zijn die in haar oordeel nog een rol spelen.

Na een goedkeurende accountantsverklaring wordt de jaarrekening 2020 alsnog ter vaststelling aangeboden aan de aandeelhouders. Dan wordt ook gevraagd decharge te verlenen aan het bestuur voor het gevoerde beleid en aan de Raad van commissarissen voor het gehouden toezicht op het gevoerde beleid in 2020. Omdat wij graag open en transparant met u willen communiceren, sturen wij u bij wijze van uitzondering deze niet vastgestelde jaarrekening toe en ontvangt u op een later moment de vastgestelde jaarrekening.

Het bedrijfsresultaat na belastingen van de vennootschap is over 2020 uitgekomen op een nadeel van € 1.285.242,-- bij een begroot resultaat van € 1.357.000,-- negatief. Deze afwijking is beperkt, maar zowel de baten als de lasten wijken flink af van de begrote cijfers als gevolg van de coronacrisis. Dit komt door

het wegvallen van de omzet door de Corona-crisis en door doorgevoerde kostenbesparingen. Daarnaast is in het kader van de NOW-regeling een niet begrote tegemoetkoming in personeelskosten als gevolg van het wegvallen van de omzet door de Corona-crisis van € 1.454.865,- ontvangen. Hiermee komt het verlies na belastingen € 72.000,- lager uit dan begroot. Ook in 2020 is, net als in eerdere jaren, een bedrag ter dekking van de kosten van Niet Economische Diensten van Algemeen Belang (Nedab) verantwoord. Het totaal bedrag daarvan is € 2.572.398,--.

Net als in voorgaande jaren is naast het exploitatieverlies ook een mutatie in de actieve belastinglatentie doorgevoerd. Dit is gebeurd in overleg met de externe accountant. Dit heeft geen gevolgen voor het exploitatieresultaat of de liquiditeit van de vennootschap, maar wel voor het eigen vermogen.

Risico's

In het jaarverslag staan onder risico's geen zaken genoemd die niet eerder bekend waren. De belangrijkste financiële risico's voor Groningen Airport Eelde zijn het commerciële risico en de continuïteit van subsidies en bijdragen. Uiteraard wordt de Corona-crisis met bijbehorende (overheids-) maatregelen ook genoemd. De latente belastingvordering komt hier terug. Uiteraard vormt de definitieve interpretatie van de vaststelling van NOW-steun inzake de coronacrisis ook een risico. Over 2021 is die steun op een voorzichtige conservatieve wijze in de cijfers berekend.

1e Kwartaalrapportage 2021 Groningen Airport Eelde

Wij sturen u deze rapportage toe om u te informeren over de commerciële en financiële stand van zaken van GAE NV.

Lening FB Oranjewoud

De enige private aandeelhouder, FB Oranjewoud, heeft aangegeven een lening van € 1 miljoen beschikbaar te willen stellen, als er meer geld nodig blijkt te zijn voor de overbrugging. De vorm en voorwaarden zijn nog niet volledig helder. Er wordt gekeken naar een vorm waarbij de overige aandeelhouders niet uiteindelijk via een omweg de terugbetaling ervan financieren.

Routefonds

Het A&RDF BV heeft de verplichting om jaarlijks vóór 1 juli aan de aandeelhouders te rapporteren over de stand van zaken van het Routefonds. Die rapportage is tijdig ontvangen en daarom zenden wij u ook het Jaarverslag A&RDF 2020 ter informatie toe.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders

O. de Jager RC MAC
gemeentesecretaris a.i.

drs. M.J.F.J. Thijsen
burgemeester

Deze brief is digitaal geparafeerd en daarom niet ondertekend.

1. Jaarverslag 2020 Groningen Airport Eelde NV
2. 1e Kwartaalrapportage 2021 Groningen Airport Eelde
3. Jaarverslag A&RDF 2020